

14. Chaika, O. (2025a). Translation as a Strategic Tool in Cross-Cultural Communication: Countering Russian Propaganda and Preserving Ukrainian Identity. *Pereiaslav Studies in Linguistics and Linguodidactics*, 3(1), 35-50.

15. Chaika, O. (2025b). Artificial Intelligence for Developing Translation Competence in Multicultural Higher Education. *Pereiaslav Linguistic and Language Didactics Studies*, 3(2), 5-17. <https://www.researchgate.net/publication/398234173>

ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

Черіпко С. І.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови, історії та інформаційної діяльності

Державного університету «Київський авіаційний інститут»,

м. Київ, Україна

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації суспільства міжнародний документообіг набуває особливої ваги як невід'ємний компонент інформаційної діяльності та управління. Ефективність обміну інформацією щодо процесів документування між представниками різних країн суттєво залежить від рівня сформованості міжкультурної комунікації. Саме це обумовлює необхідність інтеграції відповідних компетентностей у підготовку фахівців з документознавства та інформаційної діяльності, особливо в умовах технічних закладів вищої освіти.

Міжкультурна комунікація розглядається як процес взаємодії представників різних культур, що передбачає обмін інформацією, цінностями, нормами та моделями поведінки. У сфері міжнародного документообігу цей процес ускладнюється необхідністю дотримання стандартів оформлення документів, мовних і правописних норм, а також культурних особливостей ділового спілкування. Як зазначає О. Селіванова, «міжкультурна комунікація є ключовим чинником ефективної взаємодії у професійному середовищі, де мовні та культурні бар'єри можуть суттєво впливати на результат діяльності» [2, с. 112].

У контексті документознавства міжнародний документообіг охоплює процеси створення, обробки, передачі та зберігання документів, що функціо-

нують у багатомовному та мультикультурному середовищі. А це, у свою чергу, передбачає не лише знання іноземних мов, а й розуміння специфіки ділового етикету, норм комунікації та культурних відмінностей. Зокрема, у різних країнах існують відмінності щодо структури офіційних документів, стилів викладу інформації та правил ділового листування.

Важливим аспектом є мовна складова міжкультурної комунікації. У міжнародному документообігу переважає використання англійської мови як мови міжнародного спілкування, однак навіть у цьому випадку можливі комунікативні непорозуміння через різні культурні контексти. Як підкреслює Н. Костенко, «володіння іноземною мовою не гарантує ефективної комунікації без урахування культурних кодів і контекстів» [1, с. 87]. Таким чином, це свідчить про необхідність комплексного підходу до підготовки майбутніх фахівців.

Окрім мовного аспекту, значну роль відіграють невербальні засоби комунікації, а також специфіка сприйняття інформації у сфері різних культур. Наприклад, у деяких країнах прийнято використовувати більш формалізований стиль документів, тоді як в інші допускають більш гнучкий підхід. Неврахування таких особливостей може призвести як до зниження ефективності комунікації, так і до конфліктних ситуацій.

Сучасні інноваційні технології значно впливають на розвиток міжнародного документообігу. Використання електронного документообігу, цифрових платформ та автоматизованих систем перекладу відкриває нові можливості для міжкультурної взаємодії. Водночас це створює нові виклики, пов'язані з точністю перекладу, адаптацією текстів та збереженням змісту документів. За даними дослідження, проведеного у сфері цифрової комунікації, «автоматизовані перекладацькі системи потребують додаткової культурної адаптації для забезпечення адекватності переданої інформації» [4, с. 54].

У цьому контексті особливого значення набуває формування між культурної компетентності майбутніх фахівців. Вона включає знання про культурні особливості різних країн, уміння ефективно спілкуватися у багатокультурному середовищі, а також здатність адаптувати інформацію відповідно до культурного контексту. Як зазначають дослідники, «міжкультурна компетентність є інтегральною характеристикою сучасного фахівця, що забезпечує його конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці» [3].

У процесі підготовки фахівців з документознавства доцільно впроваджувати інноваційні методики навчання, спрямовані на розвиток міжкультурної

комунікації. До таких методик належать інтерактивні заняття, кейс-методи, моделювання професійних ситуацій, а також використання цифрових освітніх платформ. Особливу ефективність демонструє інтеграція міждисциплінарного підходу, що поєднує мовну підготовку, культурологічні знання та професійні навички роботи з документами.

Важливим напрямом є також формування навичок ділового листування у міжнародному контексті. Це передбачає досконале знання стандартів оформлення документів, правил ведення електронної кореспонденції, а також уміння враховувати культурні особливості адресата. Наприклад, у міжнародній практиці значна увага приділяється ввічливості, чіткості й структурованості повідомлень.

Таким чином, міжкультурна комунікація є невід'ємною складовою міжнародного документообігу та професійної діяльності фахівців з документознавства. Її ефективність залежить від рівня мовної підготовки, культурної обізнаності та здатності адаптувати інформацію у рамках різних культурних контекстів. У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства особливого значення набуває впровадження інноваційних технологій і методик навчання, що спрямовані на формування відповідних компетентностей.

Отже, підготовка майбутніх фахівців повинна орієнтуватися на комплексний розвиток міжкультурної комунікації, що сприятиме підвищенню ефективності міжнародного документообігу та забезпечить успішну професійну діяльність у сучасному глобалізованому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Костенко Н. В. Мовна підготовка фахівців у контексті глобалізації. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 198 с.
2. Селіванова О. О. Міжкультурна комунікація: сучасні аспекти дослідження. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 256 с.
3. Deardorff D. K. Manual for Developing Intercultural Competencies: Story Circles. Paris: UNESCO Publishing, 2021. 96 p.
4. Katan D. Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators. 3rd ed. London: Routledge, 2023. 344 p.